

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dany Mazákové a soudců Mgr. Ondřeje Rotta a Mgr. Olgy Mičanové ve věci

oprávněné: **GasNet, s.r.o.**, IČO 27295567
sídlem Klišská 940/96, 401 17 Ústí nad Labem
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Vincíkem
sídlem Ovocný trh 1096/8, 110 00 Praha 1

proti
povinnému: ██████████, narozený dne ██████████
bytem ██████████, ██████████
zastoupený advokátem JUDr. Davidem Hladíkem
sídlem Smilova 356, 530 02 Pardubice

pro vymožení 237 797,35 Kč s příslušenstvím

k odvolání povinného proti usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 10. března 2021 č. j. 31 EXE 251/2014-60

takto:

- I. Usnesení okresního soudu **se mění** takto:
Exekuce vedená na majetek povinného soudním exekutorem JUDr. Ivo Luhanem, se sídlem Exekutorského úřadu Praha 1, pod sp. zn. 099 EX 387/14 pro vymožení 237 797,35 Kč s příslušenstvím se zastavuje.
- II. Soudnímu exekutorovi se nepřiznává právo na náhradu nákladů exekuce.
- III. Oprávněná je povinna plně nahradit povinnému náklady řízení o zastavení exekuce ve výši 38 498,93 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

Shora označeným usnesením okresní soud zamítl návrh povinného na zastavení exekuce, vedené JUDr. Ivo Luhanem, soudním exekutorem Exekutorského úřadu Praha 1 pod sp. zn. 099 EX 387/14 na základě pověření Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 29. 1. 2014 č. j. 31 EXE 251/2014-12.

Okresní soud rozhodl poté, co mu soudní exekutor předložil spis k rozhodnutí o zastavení exekuce. A to s odůvodněním, že usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 3. 2020 č. j. KSHK ██████ INS ██████ vzal insolvenční soud na vědomí oddlužení povinného a osvobodil ho od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž doposud nebyly uspokojeny.

Okresní soud nejprve ověřil, že Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 3. 7. 2014 č. j. KSHK ██████ INS ██████ zjistil úpadek povinného a povolil jej řešit oddlužením a že usnesením ze dne 24. 3. 2020 č. j. KSHK ██████ INS ██████ vzal na vědomí oddlužení povinného a osvobodil jej od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž doposud nebyly uspokojeny, a rozhodl, že osvobození se vztahuje na věřitele, k jejichž

pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a věřitelé, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení ve stanovené lhůtě nepřihlásili.

Okresní soud následně posuzoval otázku, zda pohledávka oprávněného, ohledně níž se vede exekuce, není pohledávkou, kterou lze nuceně vykonat i poté, co byl povinný osvobozen od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení. A to s odkazem na ustanovení § 416 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona (dále jen „ins. zák.“), dle kterého se osvobození podle § 414 a § 415 ins. zák. nedotýká peněžitého trestu nebo jiné majetkové sankce, která byla dlužníku uložena v trestním řízení pro úmyslný trestný čin, a dále pohledávek na náhradu škody způsobené úmyslným porušením právní povinnosti.

K tomu okresní soud zjistil, že v daném případě je exekučním titulem rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 8. 1. 2013 č. j. 8 C 347/2012-13, kterým byla povinnému uložena povinnost zaplatit oprávněné 237 797,35 Kč s příslušenstvím z titulu nezaplacení za neoprávněně odebraný zemní plyn. Dále okresní soud ze spisu sp. zn. 8 C 327/2012 zjistil, že oprávněná (v procesním postavení žalobkyně) svou žalobu, na jejímž podkladě nalézací soud vydal shora zmíněný exekuční titul, odůvodnila následujícími tvrzeními. Oprávněná je vlastníkem a provozovatelem distribuční sítě a současně distributorem zemního plynu. Povinný (v procesním postavení žalovaného) neoprávněně odebíral ve smyslu ustanovení § 74 odst. 1 písm. a/, b/ zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2015 energetického zákona (dále také jen „e. z.“), zemní plyn na odběrném místě na adrese [redacted], [redacted], [redacted]. Povinný tak činil po marném pokusu oprávněné o přerušení dodávky zemního plynu do odběrného místa provedením demontáže měřidla po ukončení smlouvy o dodávce zemního plynu a odstoupením od smlouvy ze strany obchodníka s plynem, tj. společnosti Východočeská plynárenská a. s., z důvodu dluhu za odebraný plyn v době od 21. 5. 2011 do 9. 10. 2011. Tím měl povinný způsobit oprávněné (jež je distributorem plynu) škodu v celkové výši 237 797,35 Kč. Dne 13. 10. 2011 byla vystavena faktura v. s. 1966003715 za neoprávněný odběr plynu ve výši 237 797,35 Kč, splatná dne 27. 10. 2011. Množství neoprávněně odebraného zemního plynu a tedy i výpočet výše škody vyplývá z rozdílu mezi konečným stavem měřidla na odběrném místě ke dni přerušení dodávek plynu na základě žádosti obchodníka s plynem – provedeno ke dni 21. 5. 2011 odhadem pro nepřístupnost měřidla, stav 43 076 m³, a stavem měřidla ke dni 9. 10. 2011, kdy byla provedena demontáž měřidla se stavem počítadla 53 239 m³. Dle sdělení majitele nemovitosti [redacted] [redacted] ze dne 25. 5. 2012 povinný v uvedeném období na odběrném místě bydlel.

Okresní soud dospěl k závěru, že v daném případě je exekuční titul vykonatelný po formální i materiální stránce. Současně okresní soud uvedl, že exekuční titul postrádá ve svém odůvodnění právní posouzení nároku oprávněného, avšak je z něho zřejmé, že povinný od oprávněné neoprávněně odebíral plyn v období od 21. 5. 2011 do 9. 10. 2011 na adrese [redacted], [redacted], a dluží za odběr 237 797,35 Kč. Dále okresní soud uzavřel, že nalézací soud vydal exekuční titul na základě žaloby, ve které oprávněná svůj nárok uplatnila s odůvodněním, že jde o škodu způsobenou neoprávněným odběrem plynu. Nalézací soud proto exekučním titulem zcela převzal skutkovou argumentaci oprávněné a žalobě vyhověl, což nelze vyložit jinak, než že oprávněné přisoudil uvedené peněžité plnění s příslušenstvím jako náhradu škody. Okresní soud proto dovodil, že v exekuci uplatněná pohledávka je nárokem na náhradu škody.

Okresní soud dále uzavřel, že už z tvrzení oprávněné v žalobě je zřejmé, že jde o škodu způsobenou úmyslným porušením právní povinnosti. Z žaloby vyplývá, že povinný způsobil oprávněné škodu úmyslným jednáním, neboť odebíral plyn, aniž k tomu měl jakékoli oprávnění, a to po dobu cca pěti měsíců. Povinný věděl, že nemá pro odběrné místo uzavřenou smlouvu na odběr plynu, odběr plynu nehradí, a přesto nadále plyn od oprávněné odebíral. Povinný tedy dle názoru okresního soudu věděl, že svým jednáním způsobí škodu, či přinejmenším byl s tímto

následkem srozuměn. K tomu okresní soud odkázal na judikaturu, kterou oprávněná zmínila ve svém vyjádření, jímž proti zastavení exekuce brojila.

Okresní soud na základě toho dospěl k závěru, že pohledávka oprávněné má charakter škody způsobené úmyslným porušením právní povinnosti, a proto ji lze nuceně vykonat i poté, co byl povinný osvobozen od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení. Proto okresní soud návrh povinného na zastavení exekuce s odkazem na ustanovení § 416 odst. 1 ins. zák. zamítl.

Proti tomuto usnesení podal povinný včas odvolání. Namítal, že v exekučním řízení je soud vázán exekučním titulem a nemůže opakovat nebo nahrazovat nalézací řízení s použitím žaloby, a to ani, kdyby exekuční titul neobsahoval právní posouzení žalobního nároku. Dále povinný tvrdil, že okresní soud učinil nesprávný závěr, jestliže uzavřel, že z žalobních tvrzení vyplývá, že se jedná o škodu úmyslnou. Povinný namítal, že interpretace žalobních tvrzení soudem neodpovídá skutečnému znění žaloby.

K tomu povinný tvrdil, že z žaloby, na jejímž základě byl exekuční titul vydán, nelze nijak dovodit úmysl způsobit škodu oprávněné, a to ani úmysl nepřímý. Poukázal při tom na to, že v žalobě se uvádí, že důvodem marného pokusu o přerušování dodávek zemního plynu byla žádost obchodníka kvůli odstoupení od smlouvy o dodávkách zemního plynu z důvodu dluhu za odebraný plyn. Dle povinného to svědčí pro závěr, že měl platně uzavřenou smlouvu o dodávkách plynu a nejednalo se tedy od počátku o tzv. černý odběr. Povinný současně tvrdil, že nebyl řádně informován, že by mělo dojít k ukončení odběru a demontáži měřidla, a proto se z jeho strany nemohlo jednat o úmyslný neoprávněný odběr.

Povinný okresnímu soudu dále vytkl, že neprovedl jím navržené důkazy (listinné důkazy, založené ve spisu nalézacího soudu, výslech vlastníka nemovitosti a rovněž účastnický výslech povinného). Tvrdil, že z těchto důkazů by bylo možno učinit závěr, že se nejednalo o úmyslný neoprávněný odběr, avšak okresní soud se spokojil pouze s tím, co bylo oprávněnou tvrzeno v žalobě.

Na základě toho se povinný domáhal změny rozhodnutí okresního soudu v tom smyslu, aby exekuce byla zastavena, a současně požadoval, aby mu bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

Oprávněná se ztotožnila s rozhodnutím okresního soudu a navrhla jeho potvrzení. Odkázala na svá předchozí vyjádření, ve kterých tvrdila, že povinný jí způsobil škodu úmyslným jednáním, neboť odebíral plyn bez uzavřené smlouvy na odběr plynu.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou oprávněnou (§ 201 a § 204 odst. 1 o. s. ř.), napadené usnesení přezkoumal a dospěl k závěru, že odvolání je opodstatněné.

V ustanovení § 416 odst. 1 ins. zák. jsou definovány pohledávky, které mají zůstat přiznaným osvobozením nedotčeny. Z tohoto ustanovení plyne, že dlužníka nadále stíhá povinnost uhradit majetkové sankce jako důsledek jeho úmyslného protiprávního jednání a ve vztahu k zde uvedeným nárokům se dlužník nemůže dovolávat osvobození, přiznaného mu insolvenčním soudem.

Ke vzniku vymáhané povinnosti hradit újmu bez ohledu na osvobození povinného v insolvenčním řízení bylo tedy nutné prokázat úmyslné zavinění povinného. Úmyslné zavinění předpokládá, že škůdce chtěl způsobit výsledek (škodu). U přímého úmyslu se předpokládá, že škůdce věděl, že svým jednáním škodu způsobí nebo že ji může způsobit a chtěl ji způsobit. U nepřímého úmyslu jde o to, že škůdce věděl, že škodu může způsobit a pro případ, že ke škodě dojde, byl s tím srozuměn. Důkazní břemeno k úmyslnému protiprávnímu jednání povinného leží na oprávněném.

Povinný se bránil tvrzením, že po celou dobu odebíral plyn v přesvědčení, že tak činí na základě smlouvy, tj. nevěděl o tom, že jde o bezesmluvní odebírání plynu, tj. jednání, kterým by byla dodavateli způsobena škoda.

Okresní soud správně uzavřel, že oprávněná uplatnila v nalézacím řízení, které vedlo k vydání exekučního titulu, pohledávku, jež je nárokem na náhradu škody. Oprávněná totiž tvrdila, že povinný odebíral plyn, přestože smlouva, na jejímž základě odběr probíhal, byla ze strany oprávněné vypovězena. Jednalo se tedy o odběr plynu, kde právní důvod odběru (smlouva) odpadl, a tudíž je třeba takový odběr posuzovat ve smyslu § 74 odst. 1 písm. a/ e. z. jako neoprávněný odběr. I kdyby smlouva nebyla platně vypovězena, tak by se jednalo o neoprávněný odběr, protože ustanovení § 74 odst. 1 písm. b/ e. z. za neoprávněný odběr považuje též odběr při opakovaném neplnění smluvních platebních povinností, přičemž oprávněná v žalobě tvrdila, že smlouva byla vypovězena z důvodu neplnění smluvních povinností (nehrazení smluvně sjednaných plateb za dodávky plynu). Odvolací soud již v předchozím řízení poukázal na to, že nalézací soud při vydání exekučního titulu, na jehož podkladě je vedena tato exekuce, ve svém odůvodnění neučinil žádný právní závěr, jímž by ozřejmil povahu exekučovaného nároku. Proto odvolací soud vyložil, že za této situace vychází exekuční soud při úvaze o tom, zda jde o pohledávku na náhradu škody způsobené úmyslným porušením právní povinnosti ve smyslu ust. § 416 odst. 1 ins. zák., z toho, že nalézací soud zcela převzal skutkovou argumentaci oprávněného, vtělenou do jeho podání, která v nalézacím řízení učinil. Jak již odvolací soud uvedl shora, oprávněná v nalézacím řízení tvrdila, že se jedná o pohledávku na náhradu škody, proto je třeba vycházet z toho, že právě taková je povaha nároku nyní exekučovaného. Pro to, aby mohl exekuční soud učinit závěr, zda se na exekučovanou pohledávku vztahuje či nevztahuje osvobození ve smyslu § 416 odst. 1 ins. zák., je však třeba zodpovědět otázku, zda se jednalo o škodu způsobenou úmyslným porušením právní povinnosti. A protože ins. zák. taxativně vyjmenovává, které pohledávky osvobození nepodléhají, je třeba vycházet z toho, že jen takové pohledávky, u nichž bude najisto postaveno, že jsou právě těmi, které osvobození nepodléhají, je možno z osvobození vyloučit. V daném případě nebylo v nalézacím řízení nijak objasněno, zda se jednalo o škodu způsobenou úmyslným porušením právních povinností (nalézací soud takový závěr neučinil a ani oprávněná to ve své žalobě netvrdila). Závěr okresního soudu o tom, že z tvrzení oprávněného je zřejmé, že jde o škodu způsobenou úmyslně, je tudíž nesprávný.

Odvolací soud sám proto za tímto účelem provedl dokazování. Z listin, založených ve spisu nalézacího soudu (sp. zn. 8 C 347/2012), vyplývá, že mezi oprávněnou a povinným byla uzavřena smlouva o odběru zemního plynu do odběrního místa [REDAKCE], [REDAKCE], a že oprávněná písemně avizovala povinnému, že eviduje dluh na smluvně sjednaných zálohách, a to s poučením, že když povinný dluh neuhradí, odstoupí oprávněná od smlouvy a přistoupí k přerušování dodávky plynu. Sám povinný nesporeoval, že měl s oprávněnou uzavřenu smlouvu na odběr plynu do shora uvedeného odběrního místa, popřel však, že by mu oprávněná avizovala dluh na platbách, a sporeoval rovněž to, že by mu bylo jakkoli oznámeno, že oprávněná od smlouvy hodlá odstoupit. Ve spisu nalézacího soudu je sice založena upomínka oprávněné (s datem 1. 4. 2011) a oznámení oprávněné o neoprávněném odběru plynu (s datem 1. 6. 2011), avšak nikde zde nejsou založeny žádné listinné důkazy o tom, že by tato oznámení byla povinnému doručena. Za situace, kdy povinný sporeoval, že by mu bylo oprávněnou jakkoli dáno na vědomí, že hodlá odstoupit od smlouvy, bylo na oprávněné, aby prokázala, že povinný věděl, že plyn odebírá neoprávněně (protože smlouva byla ukončena a odpadl tím právní důvod odběru) a tím způsobí škodu a chtěl ji způsobit (tedy by škodu zavinil formou přímého úmyslu) anebo byl povinný s tímto důsledkem ukončení smlouvy přinejmenším srozuměn (tedy by škodu zavinil ve formě nepřímého úmyslu). Oprávněná však žádný takový důkaz v řízení před okresním soudem nepředložila, když ale zároveň nebyla o svém důkazním břemeni okresním soudem poučena. Odvolací soud byl dle § 213b odst. 1 o. s. ř. připraven poskytnout oprávněné při odvolacím jednání poučení ve smyslu § 118a o. s. ř. Oprávněná se však k odvolacímu jednání

nedostavila a znemožnila tak odvolacímu soudu, aby jí poučení bylo poskytnuto. Proto odvolací soud musel vycházet jen z toho, co v řízení bylo prokázáno. Za situace, kdy nelze z ničeho dovodit, že by právní základ exekované pohledávky byl nárok na náhradu škody způsobené úmyslně, nelze uzavřít, že by se u této pohledávky jednalo o výjimku ze zásady, vtělené do ustanovení § 414 ins. zák. Dle tohoto ustanovení zákona je povinný po splnění oddlužení osvobozen od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, jakož i pohledávek věřitelů, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili. Proto je na místě tuto exekuci zastavit.

Odvolací soud současně uvádí, že judikatura, kterou oprávněná použila ve prospěch svého stanoviska, že její pohledávka je pohledávkou na náhradu škody způsobené úmyslným porušením právní povinnosti, není v této věci příležitá. Oprávněná argumentovala rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2018 sp. zn. 25 Cdo 3009/2017. V této věci se však jednalo o případ, kdy ten, kdo zavinil škodu neoprávněným odběrem plynu, plyn odebíral po smrti původního odběratele v jeho bytě navzdory tomu, že neměl vůbec uzavřenou smlouvu o odběru. Byl proto přinejmenším srozuměn s neoprávněností svého počínání i se způsobením škody, z čehož vyplýval jeho nepřímý úmysl škodu způsobit. Tak tomu ale ve věci shora rubrikované není. Zde povinný měl řádně uzavřenu smlouvu o odběru plynu a jeho úmysl plyn neoprávněně odebírat by tedy bylo možno dovodit jen z toho, že by věděl, že jeho smlouva byla ukončena, a přesto by plyn odebíral. Jak však odvolací soud rozvedl shora, toto se v exekučním řízení neprokázalo a v nalézacím řízení to nebylo oprávněným vůbec tvrzeno ani soudem zjišťováno.

Odvolací soud se zřetelem k výše uvedeným závěrům proto usnesení okresního soudu změnil tak, že exekuci postupem podle § 268 odst. 1 písm. g/ o. s. ř. zastavil (§ 220 o. s. ř.).

Protože odvolací soud rozhodnutí okresního soudu změnil, rozhodl nově o náhradě nákladů řízení.

Soudnímu exekutorovi odvolací soud právo na náhradu nákladů exekuce nepřiznal. Vyšel při tom z judikatury Nejvyššího soudu. Konkrétně z usnesení ze dne 23. 10. 2014 sp. zn. 21 Cdo 3182/2014, dle kterého je soudní exekutor povinen po zahájení insolvenčního řízení na majetek v exekuci povinného vydat do majetkové podstaty úpadce jím v exekuci vymožené plnění bez odpočtu nákladů exekuce a jako věřitel úpadce si má náklady exekuce přihlásit jako svoji pohledávku do insolvenčního řízení. Soudní exekutor si tedy měl svou případnou pohledávku na náhradu nákladů exekuce přihlásit do insolvenčního řízení, a proto mu již právo na náhradu nákladů exekuce nelze v rámci tohoto řízení přiznat.

Odvolací soud současně přiznal povinnému vůči oprávněné právo na náhradu nákladů řízení o zastavení exekuce. Tyto náklady totiž zavinila oprávněná, a to tím, že nesouhlasila se zastavením exekuce, když exekutor věc předložil soudu k rozhodnutí o zastavení. Povinnému proto vznikly důvodné náklady za jeho zastoupení advokátem v řízení o zastavení exekuce (§ 271 o. s. ř. a § 89 e. ř.). V odvolacím řízení uspěl povinný, a proto i za řízení před odvolacím soudem mu náleží právo na náhradu nákladů řízení (§ 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř.).

Odměna a náhrada nákladů advokáta povinného byla vyčíslena takto. Odměna advokáta činí celkem 27 780 Kč za 6 úkonů právní služby (příprava a převzetí zastoupení, účast při jednání odvolacího soudu dne 24. 11. 2020, sepis vyjádření dne 28. 1. 2021, účast při jednání okresního soudu dne 10. 3. 2021, sepis odvolání, účast při jednání odvolacího soudu dne 15. 6. 2021) po 4 630 Kč dle § 7 bod 6. ve spojení s § 11 odst. 2 písm. e/ vyhlášky č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu. Dále jsou to náklady advokáta, tvořené 1 800 Kč jako paušální náhradou hotových výdajů advokáta dle § 13 odst. 1, 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. za 6 shora uvedených úkonů právní služby po 300 Kč. Náklady advokáta tvoří též náhrada jízdného dle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. za cesty k jednání soudu a zpět 1 037,30 Kč a náhrada za ztrátu času v souvislosti s těmito cestami 12 x 100 Kč dle § 14 odst. 1, 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši

1 200 Kč. Náklady činí rovněž DPH sazbou 21 % ve výši 6 681,63 Kč, kterou je advokát z daného příjmu povinen odvést (§ 2 odst. 1 písm. b/, § 47 odst. 1 písm. a/ zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů, § 137 o. s. ř. a § 23a zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii ve znění pozdějších předpisů). Celková výše nákladů advokáta povinného tudíž činí 38 498,93 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, dospěje-li dovolací soud k závěru, že rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla řešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Takové dovolání se podává do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni s tím, že bude adresováno Nejvyššímu soudu České republiky v Brně. Dovolání lze podat pouze z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 237 a § 241a o. s. ř.).

Nebudou-li povinnosti, stanovené vykonatelným rozhodnutím, plněny dobrovolně, lze se u soudu domáhat výkonu tohoto rozhodnutí.

Hradec Králové 15. června 2021

JUDr. Dana Mazáková v. r.
předsedkyně senátu